

9.5.2017

לכבוד
עו"ד יוכי גנסינ
היועצת המשפטית
נציבות שירות בתי הסוהר
ת.ד. 81, רמלה 72100
ובפקס: 08-9193840

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה
רח' צלאח א-דין 29
ירושלים 91010
ובפקס: 02-6467001

שלום רב,

הנדון: פתיחה בחקירה פלילית בגין צילום ופרסום סרטון מתאו של אסיר

הרינו לפנות אליכם בעניין הנדון, כדלקמן:

1. ביום 7.5.2017 פורסם בכלי התקשורת הישראליים סרטון אשר הופץ על ידי שירות בתי הסוהר בו מצולם אסיר בתוך תא הכלא שלו ונטען כי המדובר באסיר מרואן ברגותי.
2. מבלי להתייחס לנכונות הסרטון, הרי שענייננו במקרה בו שב"ס צילם ופרסם סרטון מתאו של אסיר השווה במשמורתו, כאשר המצלמה מקיפה את כל התא של האסיר, כולל תא השירותים והמקלחת שלו. ואכן, צולם אותו אדם נכנס לתא השירותים, ואותם תצלומים הופצו לעיני הציבור הרחב.
3. צילום ופרסום הסרטון על ידי שב"ס נעשו מתוך מניעים פסולים במטרה להשמיץ ולהשפיל את האסיר מרואן ברגותי, אשר מוביל את שביתת הרעב של האסירים, ולפגוע בתדמיתו בקרב הציבור.
4. התנהלות זו של גורמי שב"ס הינה בלתי חוקית, מפרה באופן בוטה את זכויותיו החוקתיות של האסיר ומחייבת פתיחה בחקירה פלילית והעמדה לדין של האחראים לצילום ולפרסום הסרטון.
5. ראשית כל יודגש, כי לבית הסוהר ולשב"ס כלל אין סמכות לבצע פיקוח באמצעות התקנת מצלמות בתאו של אסיר, מלבד כאשר קיים סיכון על חייו ולצורך שמירה על שלומו, שעניינו אינו נופל בגדרו, ובטח שלא בכדי לפרסם ולהפיץ את הצילומים לאמצעי התקשורת ולציבור.
6. כפי שנסביר להלן, המדובר במעשים המחייבים פתיחה בחקירה פלילית כנגד מי מהמעורבים בצילום ופרסום הסרטון הנדון, והעמדתם לדין שכן מדובר בהפרה בוטה לסעיפים 280 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 בגין השימוש לרעה בסמכותם של גורמי השב"ס אשר יש בהם כדי לפגוע בזכויותיו החוקתיות של האסיר; הפרת סעיף 284 לחוק העונשין, שכן מדובר בהפרת

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ص.ב 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140

חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

אמונים של עובד ציבור במילוי תפקידו, וכן הפרה לסעיף 287 בעניין הפרת הוראה חוקית. זאת ועוד, סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 קובע כי דין הפגיעה במזיד בפרטיותו של האדם הוא מאסר 5 שנים.

7. הלכה מושרשת היא, כי הימצאותו של אדם בבית סוהר אינה שוללת ממנו זכויות יסוד, וכי "אין בעובדת המאסר בלבד כדי לשלול הימנו זכות כלשהי, אלא כאשר הדבר מחויב ונובע מעצם שלילת חופש התנועה הימנו, או כאשר מצויה על כך הוראה מפורשת בדיון" (בג"ץ 337/84 הוקמה ואח' נ' שר הפנים ואח', פ"ד לח(2) 826 (1984), 830-832. ראו גם: ע"א 4463/94 גולן נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד נ(4) 136 (1996), 152-153).

8. כחלק מזכויות אלה אשר אין לפגוע בהם בשם שלילת חירותו של האסיר, עומדת הזכות החוקתית לפרטיות, המעוגנת בסעיף 7 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, אשר הינה מופרת בצורה בוטה וחמורה במקרה דנן, ומהווה מעשה אסור (ראו ד"נ 9/83 בית הדין הצבאי לערעורים נ' משה ועקיין, פ"ד מב(3) 837 (1988)).

9. סעיף 9(3) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 אוסר על רשות ציבורית למסור מידע אודות הפרט אשר יש בו משום פגיעה בפרטיותו. סעיף 2(3) לחוק הגנת הפרטיות רואה פגיעה בפרטיות "צילום אדם כשהוא ברשות היחיד" וסעיף 2(4) "פרסום תצלומו של אדם ברבים בנסיבות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו". במקרה דנן, יש בסרטון, כשלעצמו כדי לפרסם פרטים אודות עניינו האישיים של האסיר, עניינים הנוגעים לצנעת חייו האישיים והתנהגותו ברשות היחיד.

10. זאת ועוד, קיימת פגיעה קשה בזכותו החוקתית של האסיר לכבוד המעוגנת אף היא בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. זכות זו אף מעוגנת בסעיף 11ב לפקודת בתי הסוהר [נוסח משולב], התשל"ב-1971, בעניין תנאי כליאה הולמים, הקובע במפורש כי "אסיר יוחזק בתנאים הולמים שלא יהיה בהם כדי לפגוע בבריאותו ובכבודו". מוטלת על השב"ס גם החובה לשמור ולהבטיח את התקיימותן של זכויות האסיר. וכפי שנקבע בבג"ץ 4634/04 רופאים לזכויות אדם נ' השר לבטחון פנים, סב(1) 762 (2007):

"אם מוטלת על המדינה חובה לדאוג לצרכים המינימאליים של תושביה כחלק מזכותם לכבוד אנושי, על אחת כמה וכמה כך הוא ביחס לבני אדם המצויים במסגרת משמורתה ותחת חסותה, שלגביהם היא נושאת באחריות ישירה."

11. השמירה על זכויותיהם של האסירים, ואף החובה להבטיח את התקיימותן, מקבלות משנה תוקף במקרה דנן, בו השב"ס ועובדיו מפעילים את מרותם השלטונית על אוכלוסייה מוחלטת מטבעה, אשר מחייבת הקפדה על השמירה על זכויותיהם ולא לנצל את כוחם לרעה תוך פגיעה והשפלת האסירים (ראו לעניין זה, בג"ץ 4491/13 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' ממשלת ישראל, פ"ד סג(2) 545, 612 (2014)).

לאור כל האמור לעיל וחומרת המעשים המתוארים, נבקשכם לפעול כדלקמן:

- א. להימנע מפגיעה בזכויותיהם של האסירים ומהפעלת לחצים פסולים על האסירים השובתים רעב בימים אלה;
- ב. להימנע מצילום תאיהם אסירים שלא כדין, במיוחד אזורי השירותים והמקלחת שבתאיהם;
- ג. להימנע מפרסום תצלומים ו/או סרטונים כלשהם הפוגעים בזכויותיהם של האסירים;
- ד. להורות על פתיחת חקירה פלילית באופן מיידי ולזמן את העומדים מאחורי פרסום הסרטון נשוא ענייננו לחקירה וכן להעמידם לדין.

לטיפולכם הדחוף, נודה.

בכבוד רב,

יאמן זידאן, עו"ד

מונא חדאד, עו"ד